

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Klerikalne dolžitve.

III.

Zadnjič smo pojasnili, kako krivično in popolnoma neosnovano je očitjanje, da so slovenski naprednjaki proti veri. Šest let sta imela v deželni zboru napredni stranki večino. Storili sta pač silno veliko za deželo in zlasti za kmeta, zoper vero in cerkev pa nista ničesar storili. Dr. Tavčar je na javnem shodu vse svoje premoženje ponudil tistemu, ki dokaže, da je dež. zbor le najmanjšo stvar sklenil, ki bi bila zoper vero, a klerikalci še odgovorili niso, ker ravno vedo, da tega ne morejo dokazati, ker vedo, da lažejo.

Ravno tako je tudi z drugimi očitjanji. Le pogledjmo, kako je z zvezo z Nemci, katero imajo klerikalci vedno na jeziku.

V dež. zboru imamo tri stranke: klerikalno, napredno-narodno in nemško. Nobena teh strank nima zase večino. Ako naj obvelja kak sklep, morata vsaj dve stranki skup potegniti.

Dolgo let so hodili klerikalci z Nemci roko v roki. To je bilo tedaj, ko je klerikalce vodil še ranjki Klun. Tista zveza klerikalcev z Nemci je bila bistveno drugačna, kakor je sedanja zveza naprednjakov in Nemcev. Klerikalci so pri tisti zvezi prevzeli dolžnost, da puste vsa narodna vprašanja na strani, da ne bodo zahtevali ne slovenskih šol, ne slovenskega uradovanja, sploh nič, kar se tiče naše slovenske narodnosti. Klerikalci so se te zveze tudi zvesto držali dolgo vrsto let. S to zvezo so si klerikalci zaslužili ime brezdomovinske izdajalske stranke, ker so v tej zvezi prodali slovensko narodnost.

Po volitvah l. 1895. so klerikalci zopet poskušali, obnoviti to zvezo. Lazili in prosjačili so okrog Nemcev, naj se združijo z njimi, da skupno ubijejo narodno napredno stranko. Nemci bi se bili pač radi združili s klerikalci ali ustrašili so se sklepov I. katoliškega shoda. Nemci so rekli: Slovenska napredna stranka je sicer narodna in ne bo prodala svojega slovenstva, kakor so klerikalci pripravljani to storiti, ali kar hočejo klerikalci z našo pomočjo v političnem in gospodarskem oziru izvršiti, to bi bila grozna nesreča za celo deželo. In ker so kranjski veleposestniki vendar sinovi naše dežele in žele dobro vsemu prebivalstvu, niso klerikalcem hoteli pomagati in niso hoteli s klerikalci skleniti zveze.

Tedaj so pa napredni poslanci rekli Nemcem: Lejte, ravno tako, kakor vi, tako smatramo tudi mi klerikalne namene za silno nevarne za celo deželo. Zdru-

žimo se, a le v namen, da prepričimo klerikalne naklepe in da deželo v gospodarskem oziru povzdignemo.

To je vsa zveza, ki jo je napredna stranka sklenila z Nemci. V narodnem oziru ni napredna stranka ničesar sklenila z Nemci.

Klerikalna zveza z Nemci je bila osnovana na podlagi, da se morajo narodna vprašanja odstaviti z dnevnega reda, zveza naprednjakov z Nemci pa je zasnovana v namen, onemogočiti izvršitev celi deželi in vsemu prebivalstvu pogubnih naklepov, mej tem, ko si je napredna stranka v narodnih vprašanjih ohranila popolno prostost.

Narodno-napredna stranka je pa to prostost tudi izrabljala. Kdo je branil v zadnjih šestih letih slovensko narodnost? Vedno samo naprednjaki, mej tem ko so se izdajalski klerikalci vselej potuhnili.

Kar se je v dež. zboru v narodnem oziru storilo, in storilo se je jako mnogo, to je vse delo naprednjakov, kakor so naprednjaki sploh vse izvojevali, kar smo doslej dosegli za sveto našo slovensko stvar. Klerikalci niso nikdar nič drugega delali, kakor ljudstvo molzli in goljufali, z našo narodnostjo pa so barantali, kakor smešni njihov kandidat bloški Drobnič s kravami, ker klerikalci slovensko narodnost zaničujejo, češ, da ljubiti svoj materni jezik, svoj narod in svojo domovino je smrtni greh.

Kaj so klerikalci?

(Spisal Ant. Sedej, župan v Doleh nad Idrijo.)

Dragi slovenski kmet! Obrni se nekoliko okrog sebe in pogledj nekoliko mej svet! Da, videl bodeš različno ljudstvo. Nekatero ljudstvo se bo obnašalo proti tebi tako, drugo zopet tako. — Pojdi v gostilno! Ne vprašuj pred vstopom, katere stranke da je gostilna, vstopi brez ozira na to! Ta je klerikalna, poskusi jo! Slaba in draga jedila, neotesanost, surovost proti tebi itd. Vstopi v drugo, narodno-napredne stranke, kjer te sprejmejo prijazno z najboljšo postrežbo, da ti kljub temu ne bo treba skoro na posodo jemati denarja, da plačaš račun, kar se v klerikalnih gostilnah mnogokrat zgodi, in moraš vse koticke mošnjčka dobro pretresti, da plačaš malo neslane »župce«. — V tem se razvidi, da klerikalci nimajo nikakega sočutja s kmetom, kar je nasprotno pri narodno-napredni stranki, katera ve, kje našega

kmeta čevelj žuli, in kateri čevljar mu radovoljno k temu pomore.

Toda pustimo to, in pogledjmo nekoliko n. pr. v temu podobni — deželni zbor, za kojega volitve se bližajo. Pogledj delovanje narodno naprednih poslancev, in poslancev — klerikalcev.

Toda, kar so dosedaj storili poslanci, pustimo pri miru, saj vemo, da so klerikalni le za svoje žepe delovali in nam s tem škodovali, — dasi so vkljub temu narodno-napredni precej že taci škod odvrnili in pri tem še veliko drugega za nas koristnega storili, in s tem pokazali, da imajo tudi za nas kmete srce.

Predočimo si prihodnost! Ti, nezavedni slovenski kmet, ki se držiš farovške suknje, pod katero ti stoji mladi neizkušeni kaplanček-petelinček, ki ti v vseh rečeh svetuje s svojim, ne jutranjim, ampak večernim »kikiriki«, boš volil klerikalnega poslanca. Ta seveda ne bo nič storil za tebe, slovenski kmetovalec, ampak bode hodil s svojimi tako čudovito korajžnimi »tovariši« klerikalci. In nič ne bo vprašal, če dela kmetu škodo, samo da je petak! Oj kmet! Kaj te še čaka! Še predstavljati si ne moreš, kam te privede klerikalno geslo: »Kmete naj tudi gospod zastopa«. Vsak stan dela rad za svoj stan. Rokodelec za rokodelski, učitelj za učiteljski itd. Za kmetski stan bo najbolje delal kmetski poslanec, seve če ima kaj soli v glavi. Kako si moreš misliti, da bo »gospod« delal na to, da postane živina dražja? Nikdar, saj bi potem moral meso dražje plačevati. In takih vzgledov bi lahko navedel še več. Le pomisli kmet, kako je duhovniška stranka postopala pri zakonu o davkih. Ti moraš od vsega davek plačati, duhovnik je pa skoro od vsega oproščen! Pomni, kmet: »Kakor si bodeš postlal, tako bodeš ležal«. Predrami se torej, slovenski kmet iz dolgoletnega spanja, prevdari in premisli, kaj tebi ponuja prihodnost, zakaj gorje ti, ako se že o pravem času na njo ne pripraviš!

Imej vedno v spominu geslo: »Kmeta naj zastopa kmet!« Sedaj pred deželno-zborskimi volitvami udrihali bodo farovski črnosukneži okoli tebe tako prijazno in te bodo na vse mile načine prosili, da se jim vdaš in z njimi — voliš, potem se ti bodo pa v pest smijali, rekoč: »Sedaj je na limanicah, kar v kletko z njim«, in kmet, volilec klerikalca, suženj si, kakor si bil mnogo, mnogo let! Suženj! Oj, ne stori tega, zakliči: Svoboden, svoboden in svoboden hočem biti!

Kakor sem že preje rekel, deluje vsak človek na to, da se izboljša stan, kojega pristaš je sam. Tako n. pr. duhovnik-poslanec deloval bode gotovo, da se

izboljša duhovski stan, obrtnik-poslanec deloval bode na to, da na kak način izboljša obrtniški stan, in poslanec kmet deloval bode gotovo na to, da se izboljša kmetijski stan, kojega pristaš je sam! Umljivo je torej, da bode »gospod« deloval le za svoj stan. Kdaj je bilo njemu mar za kmeta, dasiravno gospod na kmete svoje ude opira? — Pusti torej poslanca gospoda, okleni se poslanca-kmeta, da kmeta, a tacega, kateri pozna kmetijske te žave, ve dobro, kje kmeta čevljar žuli in kateri pozna in tudi izkoristi čevljarja k popravilu tega čevlja; pusti torej črnosukneže in njih podrepnike in ne poslušaj jih v polilichnih zadevah — saj v tem oziru še toliko niso učeni, kakor zajec na boben.

Drži se, kmet, gesla: »Kmet s kmetom, gospod z gospodom!« Dne 12. septembra oddajmo svoje glasove narodno-naprednim kandidatom, o katerih smo prepričani, da bodo res za nas delovali.

Politični pregled.

Notranji položaj. Nasprotstvo proti klerikalizmu rase v celem našem cesarstvu. Nemci že izstopajo iz katoliške cerkve, ker so siti politikujočih duhovnikov. Zdaj pa kaže, da se tudi mej Čehi začne nekaj tacega. Te dni sta bila v Lutomeriah in v Kromerihu katoliška shoda. Ob enem so pa tudi Nemci in Čehi priredili dva velikanska protishoda. Na češkem shodu je bilo 40.000 kmetov, ki so se vsi izrekli, da se mora klerikalstvo zatreti, ker je ljudstvu sovražno in škodljivo.

Vojna v južni Afriki. Junaški Buri bodo na zadnje res še velikansko Angleško ugnali v kozji rog. Zdaj se je izvedelo, da so Angleži v najobupnejšem položaju in da se ne morejo ganiti. Buri so vojsko prenesli popolnoma na angleška tla. Angleži beže iz dežele; ustaja kmetov se širi od vasi do vasi in celo tisti, ki niso bili Burom nikdar prijazni, priznavajo, da bodo Buri Angleže v morje pometali in celo južno Afriko osvobodili. Tu se vidi, kaj je kmet! Tu se vidi, da je kmet največji junak, če ima kaj moštva in zavednosti in če ni farovski podrepnik.

Tolovajstvo v Gočah.

Pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani začela se je v ponedeljek kazenska obravnava zaradi znanega tolovajstva v Gočah.

Sodišču je predsedoval dež. sodnije svetnik Andoljšek, votantje so bili: dež. sodni svetnik Wenger, Hauffen in Vedernjak. Drž. pravdnik je zastopal drž. pravdnik Trenz. Zapisnikar je avskultant dr. Souvan. Zagovornika sta Vencajz in dr. Brejc, zastopnik zasebnih udeležencev je dr. Tavčar.

C. kr. državno pravdnikstvo v Ljubljani dvignilo je obtožbo proti

1. Josipu Ferjančič, 35 let staremu samskemu kuratu v Gočah h. št. 18 dosedaj nekaznovanemu; 2. Viktorju Pangerc, 25 let staremu samskega posestnika sinu v Maučah h. št. 5 dosedaj nekaznovanemu; 3. Francetu Debevc sploh Pintarjev, 17 let staremu samskemu posestnika sinu na Gočah h. št. 82 dosedaj nekaznovanemu; 4. Janezu Požar, 35 let staremu oženjenemu po-

sestniku v Gočah dosedaj nekaznovanemu; 5. Jožefu Mohorčič, 44 let staremu samskemu posestniku v Gočah h. št. 67 radi prestopka zoper varnost časti kaznovanemu; 6. Andrej Krečič sploh Krekov, 41 let staremu oženjenemu posestniku v Gočah h. št. 95 dosedaj nekaznovanemu; 7. Eduardo Ferjančič sploh Jamškov 29 let staremu samskemu posestnika sinu v Gočah h. št. 56 dosedaj nekaznovanemu; 8. Antonio Vovk sploh Matevžkov 25 let staremu samskemu posestnika sinu na Gočah h. št. 25 radi prestopka po § 411 k. z. z 48urnim zaporom kaznovanemu; 9. Jožetu Vovk sploh mežnarjev 20 let staremu samskemu posestnika bratu na Gočah št. 40 dosedaj nekaznovanemu; 10. Leopoldu Ferjančič sploh Jožnov 21 let staremu samskemu posestnika sinu na Gočah h. št. 30 dosedaj nekaznovanemu; 11. Janezu Funa 58 let staremu oženjenemu posestniku na Gočah h. št. 107 radi hudodelstva po § 140 k. z. s 5letno ječo kaznovanemu; 12. Francetu Jerončič sploh Ceketov 36 let staremu oženjenemu posestniku na Gočah h. št. 68; radi hudodelstva po § 93 k. z. s 6tedensko ječo kaznovanemu; 13. Janezu Jerončič 37 let staremu oženjenemu posestniku na Gočah h. št. 23; zaradi prestopkov, zoper varnost lastnine po § 460 k. z. in zoper varnost časti s 6dnevnim zaporom in globo na 26 kron kaznovanemu; 14. Janezu Krečič sploh Krekov 38 let staremu samskemu posestnika sinu v Gočah h. št. 21 radi prestopka zoper varnost časti dvakrat kaznovanemu; 15. Ludoviku Vovk sploh Matevžkov 18 let staremu samskemu posestnika sinu na Gočah h. št. 25 dosedaj nekaznovanemu; 16. Francetu Ferjančič sploh Brjaški 40 let staremu oženjenemu posestniku na Gočah h. št. 46 dosedaj nekaznovanemu; 17. France Pregelj sploh Tržanov 17 let staremu samskemu posestnika sinu na Gočah h. št. 91 dosedaj nekaznovanemu in 18. Alojziju Dolenc sploh Dolenc 35 let staremu samskemu posestnika sinu na Gočah h. št. 96 dosedaj nekaznovanemu obtožbo:

I. Vsi gori imenovani so s sledečimi iz hudobije storjenimi dejanji in sicer:

a) Josip Ferjančič s tem, da je v zadnjem času pred 28. oktobrom 1900 popoldan na Gočah in njih podružnicah o propovedih liberalno stranko grdil, zaničeval in zoper njo hujskal, navajal, da so liberalci norci in šeme in jih primerjal z osli in psi; poudarjal, da so liberalci brezverci, da niso ljudje in da se njih otrok pogledati ne sme, naglašal, da le po tistem, ki govori čez sveto vero in da kazen plača on, grdil njih časopise in od liberalnega društva »Triglav« prirejani ples sramotil, rekoč, naj si ljudstvo iz melon naredi cilindre in počrni roke, da bodo imeli rokovice, da bode pa njegova stranka šla popoldne 28. oktobra 1900 v Mauče in se bode tam okrepčala, dalje istega dne zvečer kričal čez okno: »Po njih (liberalcih)! Strela ubi Bure! Razpodbite Boksarje in liberalce! Razženite te hudobneže! Nič se ne bojite, mi bomo zmagali! Bog z nami! Bog živi Nanos!« Naslednje pa s tem, da so zvečer in v noči na 29. oktobra 1900 na Gočah in sicer:

b) Viktor Pangerc udaril Matiji Vidrih po sveči, da je napravil pred napadom temo in kričal, da so liberalci Bok-

sarji, zagnal se na Franceta Stembergerja in ga prijel ob jednom s Francetom Debevcem na jedni strani života; dalje udaril Avgusta Žgurja po hrbtu.

c) France Debevec prijel Franceta Stembergerja ob jednom z Viktorjem Pangercem na drugi strani života.

d) Janez Požar udaril Stembergerja po glavi, da je bil takoj krvav in napadal v družbi Jožeta Mohoriča in Andreja Krečiča Matijo Vidriha, ki je bil od dveh prijet zadej, mej tem ko mu je jeden skušal izpodnesti nogo.

e) Jože Mohorčič napadel v družbi Andreja Krečiča in Janeza Požarja Matijo Vidriha, ki je bil od dveh prijet zadej, mej tem, ko mu je jeden skušal izpodnesti nogo in kričal: »Tega liberalca smo prvega v roko dobili, ubimo ga!« prijel pozneje Ferdinanda Orela za roko in rekel proti zbrani množici: »Pojdite sem, prijel sem liberalca!«

f) Andrej Krečič napadel v družbi Jožeta Mohorčiča in Janeza Požarja Matijo Vidriha, ki je bil od dveh prijet zadej, mej tem, ko mu je jeden skušal izpodbiti noge; dalje se udeležil z Janezom Funa napada na Janeza Vidriha iz Goč h. št. 90.

g) Edvard Ferjančič planil v družbi Antona Vovka, Jožeta Vovka in Leopolda Ferjančiča na Franceta Česna, ki so ga prijeli za vrat, ga potisnili k zidu, ga tolkli po glavi in poškodovali.

h) Anton Vovk planil v družbi Edvarda Ferjančiča, Jožefa Vovka in Leopolda Ferjančiča na Franceta Česna, ki so ga prijeli za vrat, ga potisnili k zidu ga tolkli po glavi in poškodovali, dalje kamenje pobiral in lučal v hišo Leopolda Žgurja.

i) Jože Vovk planil v družbi Edvarda Ferjančiča, Antona Vovka in Leopolda Ferjančiča na Franceta Česna, ki so ga prijeli za vrat, ga potisnili k zidu, ga tolkli po glavi in ga poškodovali, dalje v družbi Ludovika Vovka tolkel Andreja Živica s kamnom po glavi, da je bil krvav.

k) Leopold Ferjančič planil v družbi Edvarda Ferjančiča, Antona Vovka in Jožeta Vovka na Franceta Česna, ki so ga prijeli za vrat, ga potisnili k zidu, ga tolkli po glavi in poškodovali; dalje se udeležil z Janezom Krečičem napada na Janeza Vidriha iz Goč h. št. 34.

l) Janez Funa zakričal na Janeza Vidriha iz Goč h. št. 90, kdo ima svetlobo, na kar je bila Vidrihu svetilka takoj izbila iz rok, da je daleč proč odletela, dalje je tiščal v hišna vrata Leopolda Žgurja, da bi se bila odprla.

m) France Jerončič zgrabil Avgusta Žgurja za prsa in potem za vrat, da ga je množiča obsula tako, da ga je prisilila, da je slonel na gnojišči čez nek zid, dalje se pridušal in klical na ulici, da doli (pri županu) ne bodo več godli, raje jim bomo vse razbili, vrgel skozi odprta vrata Leopold Žgurjeve hiše kamne v notri zbrano množico in zadel in poškodoval Franceta Stembergerja in Leopolda Žgurja; zamahnil tudi s kamnom proti Johani Florjančič.

n) Janez Jerončič prijel na Mohorčičev poziv: Pojdite sem, prijel sem »liberalca!« tudi Ferdinanda Orel in tiščal pozneje v hišna vrata Leopolda Žgurja, da bi se bila odprla.

o) Janez Krečič se je udeležil z Leopoldom Ferjančič napada na Janeza Vi-

drih iz Goč h. št. 34 in tiščal pozneje v hišne vrata Leopolda Žgur, da bi se bila odprla.

p) Ludovik Vovk tolkel v družbi Jožeta Vovk, Andreja Živic s kamenom po glavi, da je bil krvav.

r) France Ferjančič silil v župana Leopolda Žgur, naj gre na ulico in ga v prisotnosti množice zahteval iz hiše vun.

s) France Pregelj pobiral kamne in lučal v hišo Leopolda Žgur ter pozival ljudstvo pred hišo, da s sekiro po vratih in kar čez zid noter.

t) Alojzij Dolenc pobiral kamne in lučal v hišo Leopolda Žgur v § 85 črk. b) k. z. zaznamovane nevarnosti za življenje, zdravje, telesno varnost ljudi in v večji meri za tujo lastnino napravili.

II. Josip Ferjančič je dalje s tem, da je:

A) dne 30. oktobra 1900 v Gočah razlagal občinskemu tajniku Alojziju Ferjančič, da morejo glede dogodkov gori pod I. delati vsi na to, da še kdo drugi razven teh, ki so še zaprti, ne pride v preiskavo, da se morejo tudi slednji vleči vun in da to lahko gre; priče mesto, da bi tako govorile, naj govore drugače in naj nikogar ne izdado,

B) dne 5. svečana 1901 naglašal v Gočah v cerkvi, da gorje tistemu, ki zoper svojega dušnega pastirja priča ali ga noter tlači, ali zoper njega dela, da bo pogubljen, ali da je božja roka že vzdignjena ali da ga bo Bog kaznoval — prizadjal si koga pridobiti, kateri bi pred sodnijo po krivem pričeval — ter so tako zakrivil: ad I. vsi obdolženci hudodelstvo javne prisilnosti po § 87. ad II. obdolženec Josip Ferjančič tudi hudodelstvo goljufije po §§ 197., 199., a kaznjiva po § 88. pri Josipu Ferjančič z ozirom na § 34 k. z.

Obravnavana je trajala tri dni. Zaslišanih je bilo 80 prič. Klerikalno pričo Rozalijo Dolenc je sodišče dalo od obravnave odpeljati v ječo, ker je pod prisego krivo pričala. Kurat Ferjančič je bil zaradi hudodelstva zapeljevanja h krivi prisegi obsojen na dva meseca težke ječe. Nadalje so bili obsojeni: Franc Jerončič na šest mesecev, Ivan Tuna na pet mesecev, Anton Vovk, Leopold Ferjančič, Ivan Krečič, Alojzij Dolenc in Ivan Jerončič vsak na štiri mesece in Fr. Pregelj na tri mesece težke ječe poostrene s postom vsakih 14 dni. Obsojenci morajo povrniti županu Žgurju vso škodo in plačati vse stroške, ki znašajo okrog 6000 kron.

Rodoljubi!

Pripravljajte se za deželnozbornske volitve.

Vaše geslo bodi: **Kmet s kmetom, gospod z gospodom.**

Domače in razne novice.

Deželnozbornske volitve. Te dni so klerikalci razglasili imena tistih mož, ki jih hočejo usiliti kmetским volilcem za deželne poslance. Imena klerikalnih kandidatov kažejo, kako klerikalci kmetško ljudstvo zaničujejo. Duhovniško glasilo »Slovenec« je pred kratkim naznanilo, da bodo klerikalci postavili

kmetske kandidate, može kmetškega stanu, ki poznajo kmetske potrebe; samotam, kjer ni dobiti nobenega sposobnega in poštenega posestnika, bodo postavili druge kandidate. Zdaj pa pogledajte, kake kandidate priporočajo: za ljubljansko okolico umirovljenega uradnika Fr. Povšeta in dr. Šusteršiča, ki je zaslovel po žlindri. V celi ljubljanski okolici torej ni poštenega kmeta, ki bi mogel biti poslanec. Za Kamnik-Brdo je kandidat prodajalec šnopsa Andrej Mejač; za Kranj-Tržič-Loko dež. glavar Detela in dohtar Brejc, ki se ni odkril pred sv. popotnico; za Radovljico-Kranjsko goro poštar Pogačnik; za notranjske občine duhovnik dohtar Krek in kravji mešetar Fr. Drobnič iz Nove vasi, čigar kandidaturi se še krave smejejo; za Vipavo-Idrijo Franc Habe iz Goč, katerega pa bodo pustili po zdravnikih preiskati, kaj ima v glavi, ker se govori, da ima v glavi slamo; za Novomesto Kostanjevico-Krško je kandidat Jožef Dular iz Jurke vasi, ki ne zna ne pisati ne brati; za Trebnje-Višnjogoro Žužemberk Mokronog-Litijo-Radeče Fr. Košak z Grosupljega, dohtar Schweitzer, ki piše pri ožlindranem dr. Šusteršiču, pa duhovnik Žitnik; za Kočevje Ribnico Velike Lašče učitelj in derehtar razupitega dobropoljskega konsuma Franc Jaklič, ki pa menda ne more biti voljen, ker je bil zaradi sleparije pri občinskih volitvah obsojen, in pa Primož Pakiž; za Črnomelj-Metliko Viljem Pfeifer, ki je bil doslej celih 25 let poslanec krškega okraja, a ker ga tam nihče neče voliti, so ga potisnili v Belokrajno, prav kakor bi bile za Belokranjce dobre tudi politične smeti, ki so jih drugod zavrgli. Res, lepi kandidatje! Mej njimi so pač spoštovanja vredni možje, kakor Detela, Povše, Pakiž in Košak, ali drugi kandidatje — joj! Sramota bi bila za vsacega kmeta, ki ima količkaj časti v sebi, ako bi volil Drobniča ali Kreka, Habeta ali Šusteršiča ali katerega izmed drugih.

Shodi. Zadnje dni sta bila dva velika shoda, v Krškem, kjer je govoril dr. Tavčar in v Vipavi, kjer sta govorila Božič in dr. Tavčar. Klerikalci se ne upajo prirediti javnih shodov. Samo po farovžih straše. Tako je dr. Šusteršič prodajal žlindro na Raki in v Leskovcu, vedno skrivnostno-sladko ginjeni Krek je zaprisegal nezavedne farovžke podrepnike na Planini, v Studenem in v Šmihelu, na Trebelnem in v Št. Rupertu je dr. Schweitzer hvalil žlindro in pravil, da cerkev nima družega premoženja, nego cerkve. Pozabil je povedati, da ima cerkev tudi velikanska posestva, na katerih bi lahko živelo na tisoče in tisoče kmetških rodovin, če bi se ta posestva razdelila, in pozabil je, da ima cerkev toliko milijonov gotovega denarja, da bi vsak kmet obogatil, če bi se ta denar razdelil. Najlepši shod je bil na Begunjah. Ko je bilo tam žeganje, sta dva kaplana vlačila kravjega mešetarja Drobniča po gostilnah in ga kazala ljudem ter ga hvalila kot kandidata. Pametni ljudje so se Drobniču tako smejali, da je nekatere kar krč prijemal.

Kaki prijatelji ljudstva so klerikalci. Z Belokranjskega se nam piše: Malo je v celem kočevskem sodnijskem okraju kmetij, ki bi preživele svojega gospodarja. Vsaki posestnik se mora še s čem drugim

baviti. Velika večina prebivalstva se pa okrajja z trudapolnim krošnjarstvom ali po domače z hauziranjem. Dočim se drugod počijejo v zimskem času od težavnega dela, mora ubogi Kostelec in Osilničan zadeti v pozni jeseni, ko je za silo doma dodelal, težki »koš« na trudne svoje rame. Težavno in trudapolno delo, toda trpin ima vsaj zavest, da bode kaj zaslužil, s čim poplača visoke davke, obleče in nahrani svojo družino. A žalost ga obhaja, ko čuje v zadnjih letih vedno gosteje, da se misli krošnjarstvo zatreti, da se mu hoče odjesti še ta zadnji, krvavo zaslužen košček kruha. Nehote se mora vprašati: kje tiči vzrok tega zla, kdo je kruti njegov sovražnik?! Odgovor je lahak, kajti sovražnik se je sam izdal. Glasilo klerikalne stranke, glasilo one duhovščine, ki se po nepotrebnem vtika v posvetne politične reči, »Slovenec«, je jasno povedal pretečeno zimo januarija meseca t. l., da so si klerikalci zaprisegli vgonobiti in zatreti krošnjarstvo. Tako torej postopa ona duhovniška stranka ki ima vedno na jeziku vaš blagor, tako ona duhovščina, ki vam trobi na ušesa, da je »narodno-napredna stranka« ali kakor jo nazivajo »klerikalna« stranka vaš sovražnik. In kako je postopala pri tem vprašanju ona stranka, katero vam grdijo kot brezversko, kot vam sovražno? Evo vam slučaja: Dne 17. jul. 1901, torej šele pred kratkem je v deželnem zboru predlagal odličen član narodno-napredne stranke g. Višnikar resolucijo: **naj se varujo in po vseh močeh pospešuje domače krošnjarstvo!** Ta resolucija je bila tudi sprejeta. Sedaj pa vidite, kdo je v resnici Vaš prijatelj, ali ona duhovniška stranka, ki Vas hoče uničiti, ali ona stranka, ki je sklenila varovati in čuvati Vaše zadeve, t. j. pred vsem krošnjarstvo. Možje-volilci! zapišite si to v srce! Pred durimi stoje deželno-zbornske volitve. Pazite za koga bode glasovali! Mislim, da ga ni takega tepca, ki bi v svojo lastno skledo pluval, in dal svojemu očitnemu sovražniku, klerikalcu svoj glas. Raz prižnice ne bode sedaj več čuli božje besede, ampak samo obrekovanje in ščuvanje proti naprednim kmetским kandidatom in njih pristašem; nadlegovali Vas bojo z nekim volilnim shodom v Kostelu in Osilnici: možje! ne poslušajte jih teh volkov v ovčji obleki! Saj dosedaj Vas niso poznali, šele sedaj se Vas spominjajo, ko treba voliti. Nasprotno pa imate jasen dokaz, da vam so bili prijatelji narodno-napredni poslanci, kajti narodno-napredna poslanca gg. dr. I. Tavčar in Višnikar sta vam preskrbela, da je dežela prevzela v svoje stroške cesti Osilnica-Mirtoviči in Pirče-Lienfeld! Skažite se jim hvaležne s tem, da glasujete za kmetske napredne kandidate!

Gospode dopisnike prosimo potrpljenja, ker nam pri najboljši volji ni mogoče bilo, priobčiti vse poslane dopise.

Župnik Mauring z Iga je bil v sredo pri ljubljanskem sodišču obsojen na 300 kron globe ker je nekemu liberalcu čast kradel.

Obsojen župnik. Te dni je bil neki župnik v Novem mestu obsojen na štiri tedne v ječo in sicer zaradi hudodelstva teške telesne poškodbe. Udaril je namreč svojo kuharico s tako silo, da ji je počila mrena v ušesu. Pri obravnavi

je kuharica tudi pod prisego izpovedala, da je župnik z njo uganjal vsakovrstne nečistosti. Župnikov zagovornik dr. Brejc je imel pri sebi spričevala od škofa in od družih duhovnikov, da toženi župnik ni uganjal nečistosti s svojo kuharico. Seveda so se sodniki smejali. Od kod pa vedo škof in drugi duhovniki če kak fajmošter s kuharico nečistosti uganja ali ne? Saj jih vender zraven ne kličejo! Ime obsojenega fajmoštra nečemo še povedati; bomo videli, kako se bo mož obnašal pri volitvah.

Slovensko kmetско društvo za vranski okraj. Minolo nedeljo je bil posvetovalni shod, na katerem se je sklenilo, ustanoviti to društvo. Živeli zavedni kmetovalci!

»Ta polimani Janez«, ki se sicer imenuje Janez Grčar in je fajmošter v Dobu, je imel te dni pridigo, v kateri je rekel, da so liheralci osli in psi. No, naj ta polimani Janez le riga in laja, to le kaže, da zmaguje poštena stvar.

Roparski požig. Kakor je znano gorelo je v Srednji vasi pri Poljanah 18. t. m. Zgorela je hiša užitkarja A. G., no pa zgorelo bi jih bilo še več, da nista tega preprečili pož. brambi iz Poljan in Gorenje vasi. Užgala je mlada žena, ki za starega moža ni marala; najprej je hišo oropala in potem zažgala. Bila je zloglasna »tercijalka«. Sedaj je pod ključem v Škofje-loških »arestih«.

Pobožni romarji. V nedeljo so na potu od Podčetrtka v Kozje pobožni romarji, ki so prepevali svete pesmi in molili rožni venec, s kamni napadli necega biciklista, najbrž, da si preženo dolgočas. Lepa pobožnost!

Pomiloščenje. Viničar Ivan Bratuša — katerega je porotno sodišče v Mariboru obsodilo na smrt, ker je umoril svojo lastno 12 let staro hčerko, jo razsekal in nekatere kose spekel in snedel — je od cesarja pomiloščen. Najvišje so dišče ga je obsodilo na dosmrtno poostreno ječo.

Loterijske srečke.

Gradeo , 14. avgusta.	81, 12, 62, 86, 51.
Brno , 24. avgusta.	86, 24, 19, 40, 55.
Dunaj , 17. avgusta.	61, 71, 50, 27, 34.
Lino , 24. avgusta.	57, 52, 70, 53, 6.
Praga , 14. avgusta.	90, 28, 42, 52, 25.
Trst , 24. avgusta.	37, 79, 47, 6, 64.

Tržne cene v Ljubljani

24. avgusta 1901.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	17	80	Špeh povojen, kgr.	1	60
Rež, "	14	—	Surovo maslo, "	2	—
Ječmen, "	14	—	Jajce, jedno . . .	—	6
Oves, "	16	—	Mleko, liter . . .	—	20
Ajda, "	14	—	Goveje meso kgr.	1	28
Proso, "	18	—	Telečje " "	1	30
Koruza, "	13	—	Svinjsko " "	1	50
Krompir, "	4	60	Kostrunovo " "	—	80
Leča, lit.	—	20	Piščanec . . .	1	20
Grah, "	—	50	Golob . . .	—	40
Fižol, "	—	24	Seno, 100 kilo . . .	5	—
Maslo, kgr.	2	40	Slama, " "	4	50
Mast, "	1	50	Drva trda, kiftr. . .	8	—
Špeh svež, "	1	30	" mebka, " "	5	60

Prave kranjske klobase

velike po 18 kr., šunke s kožo in brez kože, kakor tudi brez kosti (Rollschinken) po 90, prešičje glave brez kosti 40, slanina in meso suho po 70, salame po 80 kr. kilo, in drugo pošilja po povzetju

(1421-4) **Janko Ev. Sirc v Kranju.**

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji

ali (1115-9)

Ant. Rebek, konc. agent

v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 34.

Najnižje cene. Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

Doktorja pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preskušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic, priporočila in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Najceneje se debivajo, če se naroča po pošti v tej lekarni, odkoder se ta zdravila vsak dan takoj pošiljajo na vse strani sveta s povratno pošto s poštnim povzetjem, tudi celo samo en komad z natančnim rabilnim navodilom.

Za štedljive gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotneže, malokrvne, blede, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja Dr. pl. Trnkóczyjev

Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Bolje kot sladna kava. Zavojček (1/4 kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkóczyja

Želodečne kapljice. Izborno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepilno, boleš utešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Odvajajo blato brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Ubranjajoče je to sredstvo zoper bolezn, ki morejo nastati vsled zapehe, napejanja itd. Škatla 42 h, šest škatlic 2 K 10 h. — Pocukrene kroglice. Škatla 80 h, tri škatle 2 K.

Prsni, pljučni in kašljav sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko raztvarljivim apnenim železom, utešuje kašelj, raztvarja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K. (24-16)

Drgnilni ali udov cvet (Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utešujoče, lajšajoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživlajoče drgnjenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Varstvena znamka.

pripravke za živino.

Tinktura za kurja očesa, preskušeno sredstvo proti bolešnim kurjim očesom, bradavicam, roženici, žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne

Doktorja pl. Trnkóczyja

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, kadar krave nočejo žreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Praščičji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za praščiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolašče. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Pozor! Želi kdo samo eden kos od teh sredstev, torej se tudi omenjeni eden kos, takoj s poštnim povzetjem pošlje.

Varstvena znamka.

Notarska pisarna

c. kr. notarja Ivana Plantana

nahaja se od 6. avgusta naprej

na **Dunajski cesti**

v Fröhlichovi hiši št. 11 v pritličji.